

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Gfv.V.30.161/2024/11.

A tanács tagjai: Dr. Puskás Péter a tanács elnöke
Dr. Csesznok Judit Anna előadó bíró
Dr. Gyarmathy Judit bíró
Dr. Suba Ildikó bíró
Dr. Varga Edit bíró

A felperes: név1
cím1

A felperes képviselője: Ügyvédi Iroda
cím2
ügyintéző: Dr. Rác Zsolt ügyvéd

Az alperes: név2
cím3

Az alperes képviselője: Ügyvédi Iroda
cím4
ügyintéző: Dr. Okányi Zsolt ügyvéd

A per tárgya: vállalkozói díj és jogsértéssel elért gazdagodás visszafizetése, szerzői jog megsértéséből eredő kár megtérítése és jogalap nélküli gazdagodás megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla

10.Gf.40.194/2023/11. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék

8.G.40.976/2019/229. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet viszontkeresetre vonatkozó rendelkezését és a perköltségre vonatkozó rendelkezéseit hatályon kívül helyezi és ebben a keretben a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét 1.030.000 (egymillió-harmincezer) forintban, az alperesét 4.810.000 (négymillió-nyolcszáztízezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A H. Ügynökség közbeszerzési eljárásban 2009. június 26-án vállalkozási szerződést (a továbbiakban: fővállalkozási szerződés) kötött a felperessel, mint fővállalkozóval a H. Rendszer (a továbbiakban: KGIR) korszerűsítése, a felperes által korábban, 2002-ben megvalósított O. szoftver alapú KGIR rendszer kiváltása céljából.

[2] A felperes megrendelő és az alperes vállalkozó között 2009. június 10-én alvállalkozási szerződés (a továbbiakban: alvállalkozói szerződés) jött létre, amelynek tárgya a H. KGIR pénzügyi és humánpolitikai rendszerének korszerűsítése, az ehhez szükséges alkalmazói licencek szállítása és az új KGIR létrehozásához szükséges installációs, fejlesztési, tanácsadási és karbantartási szolgáltatások nyújtása volt. A felperes és az alperes a szerződés megkötését követően ún. változtatási kérelem (a továbbiakban: VK) elnevezésű okiratot írtak alá, valamint 2010. december 31-én, továbbá 2011. március 1-én „egyedi szerződés a S. által nyújtandó szolgáltatásokról” megnevezésű megállapodást kötöttek.

[3] A felperes és a H.M. (a továbbiakban: H.M.) 2011. december 27-én projektzáró megállapodást kötöttek, a felperes és a H.M. közötti fővállalkozási szerződés megszűnt. A peres felek közötti alvállalkozói szerződés 2011. december 31. napjával – annak 23. pontja alapján, a fővállalkozási szerződés megszűnésére tekintettel – ugyancsak megszűnt.

[4] Jelen per alperese a Fővárosi Törvényszéken 36.G.40.648/2012. számon indult perben (1. előzményi per) az alvállalkozói szerződést kiegészítő 4. és 5. számú VK-ákban meghatározott munkák 128.406.250 forint vállalkozói díjának és járulékainak a megfizetésére kérte kötelezni jelen per felperesét, amely keresete – a munkák el nem végzése miatt – a Fővárosi Törvényszék 36.G.40.648/2012/71. számú, a Fővárosi ítélőtábla 22.Gf.40.178/2015/9. számú határozatával helybenhagyott ítéletével elutasításra került. A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a Pfv.V.20.775/2016/6. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

[5] A felperes a Fővárosi Törvényszék előtt 30.G.40.985/2015. számon indult, majd a Fővárosi Ítélőtábla részítéletével történt részbeni hatályon kívül helyezés folytán megismételt, 30.G.41.464/2017. számon folyamatban volt eljárásban (2. előzményi per) módosított keresetében kérte kötelezni a jelen per alperesét 861.900.000 forint és annak járulékai megfizetésére a felek közötti, a jelen per tárgyát is képező alvállalkozói szerződés nem teljesítésére és az ennek ellenére általa megfizetett vállalkozói díjra hivatkozással. A keresetében – egyéb követelések mellett – annak 5.1. pontjában kérte kötelezni az alperest 71.760.000 forint és ennek kamata megfizetésére az alperes által meg nem valósított adatmigráció miatt, a keresete 5.2. pontjában 63.500.000 forint és ennek kamata megfizetésére a meg nem valósított önkiszolgáló humán alrendszer kapcsán, a 5.3. pontjában 98.998.000 forint és kamata megfizetésére a meg nem valósított hat humán alrendszer alapján, míg a kereseti kérelmének 5.4. pontjában 65.015.000 forint és késedelmi kamata megfizetésére az alperes által meg nem valósított bérszámfejtésre hivatkozással. E követeléseit elsődlegesen a szerződés szerinti elszámolásra, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 319. § (2) bekezdésére; másodlagosan a régi Ptk. 306. § (1) bekezdés *b*) pont szerinti díjleszállításra alapította. A Fővárosi Törvényszék a 30.G.41.464/2017/28. számú, a Fővárosi Ítélőtábla 20.Gf.40.603/2017/21-II. számú határozatával helybenhagyott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 71.760.000 forintot, valamint ennek járulékait, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A megalapozottnak talált követelés a kereset 5.1. pontjában meghatározott, az adatmigráció

elmaradása miatt visszafizetendő vállalkozói díj volt. A Kúria a Pfv.V.21.102/2018/7. számú ítéletével – az ügy érdemére vonatkozóan – a jogerős ítélet hatályában fenntartotta.

[6] Az alperes a 2016. február 12-én kelt levelével felszólította a felperest szerzői jogi igényének megtérítésére, amelyet a felperes 2016. február 17-én kelt levelével elutasított, vitatta annak jogalapját.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése, az alperes viszontkeresete és a felperes védekezése

[7] A felperes a 2019. március 1-jén érkezett, majd többször módosított keresetében elsődlegesen kérte kötelezni az alperest 1.578.870.297 forint kifizetett alvállalkozói díj és annak késedelmi kamatának a visszatérítésére az alvállalkozói szerződés 23. fejezet (1) bekezdése és a régi Ptk. 319. § (2) bekezdése alapján, a másodlagos keresetében az alperest 624.360.984 forint kifizetett alvállalkozói díj és annak késedelmi kamatának visszatérítésére kérte kötelezni, mert az alperes a szerződés 5.1. pontjában meghatározott licenc és S. szoftver szállítási kötelezettségét nem teljesítette. Az érvényesíteni kívánt jog alapjául a régi Ptk. 277. §-át, 317. § (2) bekezdését, 319. § (2) bekezdését és 327. §-át jelölte meg.

[8] Az alperes részben az eljárás megszüntetését kérte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 176. § (1) bekezdés *d)* pontja és 240. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján. Ezt meghaladó kereset elutasítását kérte, elsődlegesen annak elévült voltára, másodlagosan annak alaptalanságára hivatkozva.

[9] Az alperes módosított viszontkeresetében a felperest elsődlegesen a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. § (2) bekezdés *c)* és *p)* pontjai, 7. § (1)-(2) bekezdései, 16. § (1), (4) és (6) bekezdései, 61. § (1) bekezdése és 94. § (1) bekezdés *e)* pontja alapján 62.111.518 forint jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítésére és ennek 2018. június 7. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Másodlagosan annak megállapítását kérte a fenti jogszabályhelyek és a Szt. 94. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján, hogy a felperes az alperes szerzői műveit, mint szerzői jogi védelemben részesülő, gyűjteményes műnek minősülő adatbázist és szoftvert jogosulatlanul felhasználta, engedély nélkül megszerezte, birtokolta, az alperesnek nem szolgáltatva vissza és harmadik személynek tovább adta, ezáltal megsértette az alperes szerzői jogait. Kérte ennek jogkövetkezményeként a Szt. 94. § (2) bekezdése és – a pótlólagosan megrendelt adatmigrációval (pótmigráció) összefüggésben létrehozott adatbázis és szoftver tekintetében – a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezni a szerzői jogai megsértéséből eredő nettó 34.366.303 forint összegű kár és annak 2011. február 28. napjától számított törvényes késedelmi kamata megfizetésére. Kérte továbbá az eredeti szerződés szerinti adatmigrációval (alpmigráció) összefüggésben létrehozott adatbázisra és szoftverre vonatkozó kártérítési igények tekintetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:519. §-a alapján kötelezni a felperest az alperes szerzői jogai megsértéséből eredő nettó 27.745.215 forint kár és annak 2018. június 7. napjától számított törvényes késedelmi kamata megfizetésére. Harmadlagosan kérte felperes kötelezését a Szt. 3. § (1) bekezdése és – a pótmigrációval összefüggésben létrehozott adatbázis és szoftver tekintetében – a régi Ptk.

361. § (1) bekezdése alapján nettó 34.366.303 forint vagyoni előny és annak 2011. február 28. napjától számított törvényes késedelmi kamata megfizetésére, valamint az alpmigrációval összefüggésben létrehozott adatbázis és szoftver vonatkozásában a Ptk. 6:579. § (1) bekezdése alapján nettó 27.745.215 forint összegű vagyoni előny és annak 2018. június 7. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére.

[10] A viszontkereseti kérelmében indítványozta a Sz. Testület (a továbbiakban: Sz. Testület) kirendelését annak bizonyítására, hogy a létrehozott adatbázis és szoftver megfelel az Szjt. 1. § (2) bekezdés *c)* és *p)* pontjainak, valamint a követelése összegének igazolása érdekében indítványozta dr. S.Gy. igazságügyi szakértő 1. előzményi perben adott, 2014. április 23-i szakértői véleményének felhasználását.

[11] A felperes az alperes viszontkeresetével szemben előterjesztett ellenkérelmében kérte annak elutasítását elsődlegesen a követelés elévülésére, másodlagosan a követelés megalapozatlanságára hivatkozással.

Az elsőfokú és másodfokú ítélet

[12] Az elsőfokú bíróság az eljárást 2023. április 25-én meghozott 8.G.40.976/2019/222-I. számú végzésével 227.513.000 forint vállalkozói díj visszafizetésére előterjesztett felperesi kereseti kérelmek tárgyában a Pp. 242. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a Pp. 240. § (1) bekezdés *a)* pontjára és a Pp.176.§ (1) bekezdés *d)* pontjában foglaltakra – megszüntette arra hivatkozva, hogy a 2. előzményi perben a bíróság már jogerősen elbírálta azt az igényt, amelyet a felperes a jelen eljárásban a korábbi kereseti kérelmekkel azonosan, 227.513.000 forint vállalkozói díj visszafizetésére előterjesztett kereseti kérelmében érvényesít. Megállapította, hogy az ezt meghaladó követelésrész tekintetében a keresettel érvényesített jog el nem bírált anyagi jogi feltételei vizsgálandók.

[13] Ezt követően ítéletével a felperes ítélt dologgal nem érintett keresetét, valamint az alperes viszontkeresetét elutasította, kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 2.540.000 forint perköltséget.

[14] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolása szerint a felperes követelése elévült, de bizonyítatlansága miatt egyébként is alaptalan.

[15] Az ítélet viszontkeresetet érintő indokolásában az elsőfokú bíróság az alperes indítványára kirendelt Sz. Testület szakértői véleményét elfogadta, mert a szakértői testület a feltett kérdésekre adott válaszait indokolta, és csak azokban az esetekben nem tudott választ adni a kirendelő végzésben foglalt kérdésekre, amelyek megválaszolásához az alperes nem bocsátotta rendelkezésére a vizsgálendő szoftvert, adatbázist, a számítógépi programalkotásokat, illetve azok dokumentációját. Az alperes által beszerezni kért dr. S.Gy. igazságügyi informatikai szakértőnek az 1. előzményi perben adott kiegészített szakvéleménye és jelen perben feltett kérdésekre adott válaszai alapján megállapította, hogy a

szakértői bizonyítás nem járt eredménnyel, mivel a szakértő megállapítása szerint is további vizsgálatok szükségesek a segédprogramokat, fejlesztési tevékenységet illetően.

[16] Az alperes utólagos bizonyítási indítványát „elutasította”, mivel annak a Pp. 220 § (1) bekezdés *a)*, *b)* és *d)* pontja szerinti feltételei nem álltak fenn.

[17] A szakértői bizonyítás eredménytelenségére tekintettel az alperes elsődleges, másodlagos és harmadlagos viszontkereseti kérelmét is elutasította, mivel nem nyert bizonyítást, hogy az alperes teljesítése szerzői jogi védelemben részesülő gyűjteményes műnek minősülő adatbázisnak tekinthető, ennek folytán nem volt megállapítható a jogosulatlan felhasználás, a jogsértés, így az azzal elért gazdagodás és a szerzői jog megsértéséből eredő kár bekövetkezte sem.

[18] A kereseti kérelem tekintetében pervesztes felperes által az alperes részére fizetendő ügyvédi munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 3. § (3) bekezdése és 4. §-a szerint állapította meg.

[19] A felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezéssel támadott rendelkezéseit részben megváltoztatta és a felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 9.000.000 forint + áfa összegre felemelte, ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Megállapította, hogy a peres felek a másodfokú eljárásban felmerült perköltségeiket maguk kötelesek viselni.

[20] A másodfokú bíróság rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság eljárást részben megszüntető 8.G.40.976/2019/222-I. számú végzésének jogerőre emelkedése és az ítéletnek a megszüntetési kérelem részbeni megalapozatlanságára vonatkozó indokolásával szembeni fellebbezés hiányában nem volt mód az elsőfokú bíróság ítélt dologgal összefüggésben kifejtett álláspontjának felülbírálatára. Hangsúlyozza, hogy az ítélt dolog kérdésében kötve van az elsőfokú bíróság 8.G.40.976/2019/222-I. számú jogerős végzésében foglalt – a felperes által e tekintetben fellebbezéssel korábban sem támadott – megállapításához, amely szerint a jelen perben érvényesített követelés részben átfedésben áll a 2. előzményi perben érvényesített igényvel, így az ítélet és a másodfokú eljárás csak az ítélt dologgal nem érintett követelés megítélésére korlátozódhatott, amely elévült.

[21] A viszontkeresetet érintő jogerős ítéleti indokolás szerint a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy az alperes által kért utólagos bizonyítás elrendelhetőségének feltételei nem álltak fenn. Kiemelte ugyanakkor, hogy az alperes a viszontkereseti kérelme előterjesztésekor már indítványozta igazságügyi szakértő kirendelését azon állításának bizonyítására, hogy az általa létrehozott adatbázis és szoftver megfelel az Szjt. 1. § (2) bekezdés *c)* és *p)* pontjainak, azaz szerzői jogi védelem alá esik, ez a kérelem tartalmában részben eltért az alperes 2022. július 13-i – utólagos bizonyítási indítványnak nevezett – beadványában foglaltaktól. Az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést vétett, amikor az alperes által a viszontkereseti kérelem jogalapja fennálltának igazolására a viszontkereseti kérelmével egyidejűleg előterjesztett bizonyítási indítványt nem vette figyelembe és azt később tévesen utólagos bizonyítási indítványnak tekintette. A szakértői bizonyítás

elrendelése iránti kérelem nem minősült visszavontnak önmagában annál fogva, hogy a kirendelt szakértői testület – helyszíni szemle lefolytathatósága hiányában – a feltett kérdéseket nem tudta teljeskörűen megválaszolni.

[22] A másodfokú bíróság azonban a Pp. 370. § (3) bekezdése rendelkezései ellenére a felek tájékoztatását az észlelt eljárási szabálysértésről azért mellőzte, mivel az a mulasztás, hogy az elsőfokú bíróság az alperes 2022. május 3-án megtett indítványára vagy akár a Pp. 310. § a) pontja alapján hivatalból a kirendelt szakértőt nem mentette fel és nem rendelt ki olyan, új szakértőt, aki a helyszíni szemle lefolytatása után a feltett kérdésekre választ tud adni, nem az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés, mivel a szakértői bizonyítás fentiek szerinti lefolytatása sem lett volna alkalmas arra, hogy az alperes azzal a viszontkeresete megalapozottságát igazolja.

[23] A másodfokú bíróság álláspontja szerint ugyanis az alperes valamennyi eshetőlegesen előterjesztett viszontkereseti kérelmét arra alapozta, hogy a szerzői jogi védelem alá eső teljesítését a felperes jogosulatlanul felhasználta. A jogosulatlan felhasználás álláspontja szerint abban állt, hogy az alvállalkozói szerződés értelmében a felperes a leszállított szoftver és adatbázis felhasználására csak az arra eső vállalkozói díj kiegyenlítése fejében lett volna jogosult, ugyanakkor a 2. előzményi perben született jogerős ítélet értelmében – a pótmigráció feladatának részbeni nem teljesítése miatt – a teljes, oszthatatlan szolgáltatásnak minősített alap- és pótmigrációra eső vállalkozói díjat vissza kellett fizetnie a felperes részére. A felperes ezért az alap- és pótmigráció során létrehozott, gyűjteményes műnek minősülő adatbázis és szoftver felhasználására, továbbadására – az ellenérték kifizetése hiányában – nem volt jogosult.

[24] A másodfokú bíróság a Pp. 360. § (1) bekezdése hivatkozva kifejtette, hogy az anyagi jogerő a perbe vitt jogviszony körében a feleket megillető jogokat és az őket terhelő kötelezettségeket véglegesen meghatározza. Az anyagi jogerő terjedelme – a felek azonossága mellett – nem csupán az ítéletben írt rendelkezéshez, de az annak alapjául szolgáló tényekhez is kapcsolódik. Figyelemmel ezért arra, hogy az 1. előzményi perben az alperesnek a jelen per felperesével szemben – többek között – az 5. számú VK-ben vállalt adاتمigráció (alap- és pótmigráció) teljesítéséért járó vállalkozói díj iránti követelése a feladat nem teljesítésének megállapítása folytán, a migrációs feladatok oszthatatlan jellegére is tekintettel jogerősen elutasításra került, valamint a 2. előzményi perben ugyancsak az adاتمigráció meg nem valósítása miatt kötelezték a jelen per alperesét 71.760.000 forint – a teljesítés hiányában megfizetett vállalkozói díj – és ennek kamata megfizetésére, a Pp. 360. § (1) bekezdése szerinti anyagi jogerőhatás fűződik azon, érdemben elbírált tényhez, hogy az alperes az adاتمigráció feladatát nem teljesítette.

[25] Erre tekintettel a másodfokú bíróság szerint nincs jelentősége az alperes azon hivatkozásának, hogy a jelen perben előterjesztett viszontkeresetében érvényesített jog, a szerzői jogi igény eltér a korábban követelt vállalkozói díjtól, mivel a jogazonosság és a viszontkereseti kérelem érdemi elbírálás nélküli visszautasíthatósága [Pp. 176. § (1) bekezdés d) pont] hiányában is megállapítható, hogy az alperes a viszontkeresetét olyan teljesítésének a ki nem fizetésére alapította, amelyet az 1. és a 2. előzményi perekben hozott jogerős ítéletek rendelkező részeit megalapozó ténymegállapítások értelmében nem végzett el. Mindebből következően pedig az alperes viszontkeresete az előzményi perben hozott ítéletek, illetve az

azokat közvetlenül megalapozó tényekhez fűződő anyagi jogerőhatás folytán nem lehet megalapozott.

[26] Mivel a fent kifejtettekre tekintettel az alperes által indítványozott szakértői bizonyítás lefolytatása és annak esetleges eredményessége esetén sem lehetne a vizontkereset megalapozottságára jogi következtetést levonni, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 370. § (3) bekezdése szerinti eljárást (illetve annak nyomán, a fél kérelmének függvényében a Pp. 369. § (3) bekezdés *b*) pontjában foglalt bizonyítást vagy a Pp. 381. §-a alapján az ítélet hatályon kívül helyezését) – mint szükségtelent – mellőzte.

[27] Az alperesnek az ítélet kereset elutasításával összefüggésben a részére fizetendő perköltséget megállapító rendelkezésével szembeni fellebbezésével kapcsolatban kifejtette, hogy alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a felperes keresete szerinti 1.578.870.297 forint pertárgy értéket alapul véve az IM rendelet 3. § (2) bekezdés *c*) pontja és 4/A. §-a alapján számított, alperesnek járó ügyvédi munkadíj összege 17.988.703 forint + áfa lenne. Az elsőfokú bíróság ezen összeget úgy mérsékelte, hogy az IM rendelet 3. § (6) bekezdésében foglaltak megsértésével ennek indokát nem adta. Ez azonban nem adhat okot az ítélet Pp. 381. §-a alapján történő hatályon kívül helyezésre. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az alperes részére járó ügyvédi munkadíj összegét helytállóan mérsékelte, azonban annak volumenével a másodfokú bíróság nem értett egyet. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének elmulasztásában álló eljárási jogszabálysértést orvosolva a másodfokú bíróság megállapította, hogy az IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerinti mérséklésnek arra tekintettel van helye, hogy az eljárás nem volt kiemelkedően elhúzódó, a lefolytatott bizonyítási eljárás nem volt kimagaslóan terjedelmes vagy sokrétű, valamint a kereset tekintetében az ügy elbírálása önmagában az ítélt dologról és az elévülésről döntéssel megtörténhetett. 9.000.000 forint + áfa összeg arányban áll a perben végzett és szükségszerű jogi képviselői tevékenységgel.

[28] A másodfokú bíróság a peres felek másodfokú eljárásban felmerült perköltségének viseléséről a Pp. 364. §-a szerint alkalmazott Pp. 83. § (2) bekezdése alapján annak figyelembevételével határozott, hogy a felek a felek által megfizetett fellebbezési illetékek összege egyezik, valamint a fellebbezések és fellebbezési ellenkérelmek benyújtásával összefüggésben szükségszerűen felmerült jogi képviselői tevékenységek mértéke is azonosnak tekinthető.

A felülvizsgálati kérelmek és ellenkérelem

[29] A jogerős ítélet keresetet érintő része vonatkozásában a felperes, míg a vizontkeresetet érintő és a felperest terhelő alperesnek fizetendő ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltségre vonatkozó rendelkezésével szemben az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel.

[30] A felperes felülvizsgálati kérelme elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és a felperes elsődleges kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalára irányult. A felperes kérte továbbá a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan a

másodfokú bíróság, harmadlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezése érdekében.

[31] A felperes felülvizsgálati kérelme mellett a Pp. 408. § (2) bekezdése alapján kizárt felülvizsgálat engedélyezése érdekében felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is előterjesztett, amelyet a Pp. 409. § (3) bekezdésére, a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontjának első fordulatra és a Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontjára alapított.

[32] Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen – tartalma alapján – a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával eshetőlegesen az elsődleges, a másodlagos, vagy a harmadlagos keresetének helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan – tartalma alapján – jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és a másodfokú vagy az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat meghozatalára utasítását kérte.

[33] Kérte továbbá a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését megváltoztató rendelkezésének hatályon kívül helyezését és – tartalma alapján – az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperest az alperes javára 17.988.703 forint + ÁFA perköltség megfizetésére kötelezni, valamint az alperes másodfokú eljárásra vonatkozó perköltségét elutasító jogerős ítéleti rendelkezés hatályon kívül helyezését és a felperest az alperes javára 7.856.785 forint + ÁFA összegű másodfokú perköltség megfizetésére kötelezni.

[34] Megsértett jogszabályhelyként az Szjt. 16. § (1), (4) és (6) bekezdését, 94. § (1) bekezdésének *a)* és *e)* pontját, 94. § (2) bekezdését, a régi Ptk. 339. § (1) bekezdését, 361. § (1) bekezdését, a Ptk. 6:519. §-t, 6:579. § (1) bekezdését, a Pp. 83. § (1) bekezdését, 346. § (4) és (5) bekezdését, 370. § (3) bekezdését, 381. §-át, az IM rendelet 3. § (2) bekezdés *c)* pontját, (5) és (6) bekezdését, valamint Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) XXVIII. cikk (1) bekezdését jelölte meg.

[35] Az alperes felülvizsgálati kérelme indokai szerint a másodfokú bíróság alapvetően téves következtetésre jutott, amikor az előzményi perekben született ítéletekben levont jogi következtetéseknek anyagi jogerőhatást tulajdonított a jelen perben érvényesített követelés vonatkozásában. Az előzményi perek során ugyanis az eljáró bíróságok az alperes kötelezettségeit, illetve annak teljesítését szerződéses alapon, abból a szempontból vizsgálták, hogy az alperes eleget tett-e a vállalkozási szerződésből fakadó kötelezettségeinek, így jogosult-e vállalkozási díjra. A jelen perben érvényesített szerzői jogi igény ugyanakkor teljesen független az alvállalkozói szerződésből fakadó vállalkozói díjigényektől, illetve attól, hogy az alperes teljesítése e körben hogyan került megítélésre.

[36] A másodfokú bíróság a szerzői mű létrehozását azon az alapon tartotta kizártnak, hogy az alperes az adatmigrációt (amelynek körében az adatbázist és a szoftvert létrehozták) a vállalkozási szerződés kontextusában értékelve az előzményi perek alapján nem teljesítette. A jogerős ítélet azonban megalapozatlanul jut arra a következtetésre, hogy az alperes a szerzői művet nem hozhatta létre. Az előzményi perekben ugyanis az alperes vonatkozásában megállapított nemteljesítést a bíróságok az adatmigráció alvállalkozói szerződés szerint megállapított – az alap- és a pótmigrációt összefogó – oszthatatlanságára, illetve a vállalkozási szerződés eredménykötelem jellegére tekintettel állapították meg. A szerzői jogi

igény kapcsán azonban jelentőséggel bír, hogy az előzményi perekben kifejezetten megállapításra került, hogy a felperes az alapmigrációt teljeskörűen, a pótmigrációt pedig részben ténylegesen teljesítette, ugyanis adatbázis és szoftver hiányában az adatmigráció egyáltalán nem lett volna elvégezhető, ebből következően az elkészült adatbázis és a szoftver teljeskörű létrehozására az alperes releváns bizonyítási indítványokat tett. A szerződéses teljesítés el nem végzett része (adatmigráció) már nem szerzői jogi alkotó tevékenység, hanem az alvállalkozói szerződés szerinti vállalkozási tevékenység része.

[37] Az alperes kifejtette, hogy az alap- és pótmigráció elvégzéséért egyáltalán nem kapott vállalkozói díjat (illetve azt vissza kellett fizetnie), és az e körben létrehozott szerzői mű (az adatbázis és a szoftver) felperes által történt jogsértő felhasználásáért sem kapta meg a szerzői jogdíjat. Szerzői jogdíj azonban a szerzői mű létrehozóját akkor is megilleti, ha egyébként valamilyen okból – így jelen esetben a felek szerződéses megállapodása miatt – vállalkozói díjra nem jogosult, mivel a jogsértő felhasználásért az Szjt. 16.§ (4) és (6) bekezdése alapján – gazdagodás megtérítése címén – legalább az elmaradt licenrdíjat mint a gazdagodás minimumát meg kell fizetni. A jelen perben érvényesített gazdagodás megtérítése iránti igény tehát független attól, hogy kapott-e vállalkozói díjat az alperes az alvállalkozási szerződés alapján vagy sem, mivel az alvállalkozási szerződés eleve nem is adott jogot a felperesnek arra, hogy az adatbázison és a szoftveren fennálló szerzői, illetve kapcsolódó vagyoni jogokat harmadik személynek tovább engedélyezze. A tovább engedélyezésre az Szjt. 46.§ (1) bekezdése alapján csak felhasználási szerződésbe foglalt kifejezett felhasználási engedély esetén lett volna joga a felperesnek, amely engedélyt az alperes nem adta meg a felperesnek.

[38] Az alperes szerint a szerzői jogi igényének jogosságát kizárólag azon az alapon kell megítélni, hogy a kérdéses szerzői művet létrehozta-e, az szerzői, illetve szerzői joghoz kapcsolódó joggal védett-e, azt felperes felhasználta-e, és ha igen, volt-e arra a felperesnek engedélye az alperesi szerzői jogosulttól. A vállalkozói díj ezzel szemben a szerződésben kikötött, a vállalkozási – azaz eredmény létrehozására irányuló – szerződés tényleges teljesítése, azaz az eredmény létrehozása után illeti meg a jogosultat. A felek szerződéses szabadsága lehetővé teszi, hogy a felek úgy állapodjanak meg, hogy vállalkozási díj csak az eredmény teljeskörű létrehozása esetén jár. A szerzői jogdíjat nem szerződés, nem a teljesítés, hanem a létrehozott műre adott felhasználási engedély [Szjt. 16.§ (4) bekezdése], jogsértő felhasználás esetén maga a jogsértő felhasználás ténye [Szjt. 16.§ (6) bekezdése] alapozza meg. A jogszabály kifejezett nyilatkozatot követel meg a mű létrehozójától annak érdekében, hogy a díjáról lemondjon, ilyen nyilatkozatot pedig az alperes nem tett.

[39] Az alperes kifejtette, hogy az alperes az előzményi perekben vállalkozói díj iránti igényt érvényesített, illetve a felperes vele szemben vállalkozói díj visszafizetése iránti igényt terjesztett elő. Ezekben a perekben mindkét fél keresetében a tárgyi jogszabály a régi Ptk. és a Ptk., míg az ez által biztosított, érvényesített alanyi jog a vállalkozói díj, illetve annak a visszafizetése iránti igény volt. Ezzel szemben az alperes viszontkeresetében megjelölt anyagi jogszabály (tárgyi jog) az Szjt., az ez által biztosított, érvényesített alanyi jog pedig a szerzői jogdíj, vagyis a jogsértéssel elért gazdagodás minimuma, illetve másodlagosan kártérítés, harmadlagosan pedig jogalap nélküli gazdagodás megtérítésére irányuló igény. Mindebből világosan következik – figyelemmel a Kúria 6/2022. JEH határozatára is –, hogy az előzményi perek anyagi jogerőhatását az alperes viszontkeresete vonatkozásában a jogazonosság hiánya kizárja. A másodfokú bíróság abba a tévedésbe esett, hogy az adatmigráció nemteljesítését az érvényesített jogtól függetlenül megállapított/elbírált egyszerű tény-körülménynek tekintette, holott az adatmigráció nemteljesítése az adott

történeti tények és az előzmény perekbe vitt jogok – így elsősorban a vállalkozói díj iránti követelés – összevetéséből levont jogi következtetés és nem csak a jogazonosság hiányában is figyelembe veendő, bizonyított ténymegállapítás. A jelen perben az alanyi jogot megalapozó, jogi normában meghatározott törvényi tényállás szempontjából annak a történeti ténynek, hogy az alperes az adatmigrációt nem 100%-ban teljesítette, nincs relevanciája. Relevanciája az előzményi perek azon megállapításának van, hogy alperes a migrációt 3,7%-ban elvégezte.

[40] A másodfokú bíróság álláspontja tehát érdemben megalapozatlan, az alperes által indítványozott bizonyításokat is lefolytatva kellett volna vizsgálnia az alperes szerzői jogi igényének alaposságát, vagy a bizonyítás lefolytatása érdekében hatályon kívül helyeznie az elsőfokú ítélet erre vonatkozó rendelkezését. E körben állította a Pp. 370.§ (3) bekezdésének megsértését is, arra hivatkozva, hogy a másodfokú bíróságnak tájékoztatnia kellett volna a feleket az észlelt eljárásjogi szabálysértésről, és lehetőséget adnia arra, hogy annak figyelembevételét kérjék. Az alperes kifejezetten kérte volna és kéri az elsőfokú bíróság eljárásjogi szabálysértésének a figyelembevételét, amely – figyelemmel arra, hogy a jogszabálysértően mellőzött bizonyítás az alperes jogállításhoz közvetlen kapcsolódott volna – az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére adott volna okot.

[41] Az elsőfokú perköltségre vonatkozó jogerős ítéleti rendelkezés jogszabálysértő voltát az alperes arra alapította, hogy a felperes keresetének pertárgyértéke 1.578.870.297 forint volt. Az IM rendelet 3.§-a alapján az alperesnek járó ügyvédi költségnek 17.988.703 forintnak kellett volna lennie, azaz az elsőfokú bíróság az alperesnek járó perköltséget 89%-kal csökkentette. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes részére megítélt perköltség mérséklésének volt helye, csak annak mértékével nem, és a jogerős ítéletben a jogszabály szerint járó ügyvédi munkadíjat annak 50 %-ára felemelte. A mérséklést indokaként felhozottak azonban nem róhatók fel az alperesnek, nem lehet szükségtelen jogi képviselői tevékenységnek minősíteni azt, hogy miután az elsőfokú bíróság a kifogásokat követően folytatta az eljárást (négy éven át), az eljárásban továbbra is – sikeresen – védekezett. Az alperes szerint a mérséklés másodfokú bíróság által adott indokának alaptalansága magától értetődő, és az a Kúria Pfv.II.20.887/2023/6. számú, precedensképes ítéletében kifejtett állásponttal és az IM rendelet mérséklésre vonatkozó szabályozásával is ellentétes. Megalapozatlan az általános, nem kellően konkretizált indokolás, önmagában a perköltség bírói mérséklésének csupán a pertárgyérték vélt kirívóan magas összege kapcsán nem lehet helye, ugyanis e körülményt felismerve az IM Rendelet már önmaga, a pertárgyértékhez képest degresszíven határozza meg a megítélhető perköltség mértékét. A másodfokú perköltség kapcsán az alperes arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság annak ellenére nem állapított meg a felperes által az alperes részére fizetendő perköltséget, hogy a felperesi fellebbezés tekintetében az alperes 100%-ban pernyertes volt. A jogerős ítélet indokolása e körben sem mutat túl az általánosságokon. A másodfokú bíróság nem azonosított olyan körülményt, ami feljogosította volna az IM rendelet szerinti, pertárgyértéktől függő ügyvédi díjigény mérséklésére, így az igényt 100%-ban mérséklő döntése szükségszerűen jogszabálysértő.

[42] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében utalt arra, hogy álláspontja szerint a felülvizsgálat a viszontkereset tekintetében a Pp. 408. § (2) bekezdése alapján kizárt, mert a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokait csak kiegészítette, egyebekben – tartalma alapján – a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte részletesen vitatva a felülvizsgálati kérelemben foglaltakat.

A Kúria döntése és jogi indokai

[43] A Kúria a felperes által benyújtott felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet nem találta megalapozottnak és a felülvizsgálatot a jogerős ítélet felperesi keresetre vonatkozó rendelkezése tekintetében a Gfv.3. sorszámú végzésével a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése alapján megtagadta.

[44] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében foglaltakra tekintettel a Kúria rögzíti, hogy az alperesnek nem kellett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet előterjesztenie, mert az engedélyezés szükségességének feltételei nem állnak fenn: a viszontkereset és az elsőfokú perköltség körében az első- és a másodfokú döntés indokai – a jogerős ítélet [169], [188] és [189] és [197], [198] bekezdéséből egyértelműen megállapíthatóan – részben eltérőek voltak, erre tekintettel a felülvizsgálat nem volt kizárt a Pp. 408. § (2) bekezdése alapján, mint ahogy a felülvizsgálati kérelemben vitatott értékre tekintettel a Pp. 408. § (1) bekezdése alapján sem.

[45] Az alperes felülvizsgálati kérelme tehát nem volt visszautasítható és az annyiban megalapozott, hogy a jogerős ítélet viszontkeresetet érintő indokolása érdemi felülvizsgálatra alkalmatlan, amely egyben kihatott a jogerős ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezéseire is.

[46] Az irányadó tényállás szerint a felek között érvényesen létrejött 2009. június 10-én az alvállalkozói szerződés. A másodfokú bíróság eljárásjogi alapon, anyagi jogerőhatásra hivatkozással utasította el a kerestet. Ítéletében kizárólag annak tulajdonított jelentőséget, hogy az előzményi perekben megállapítottak szerint az alvállalkozói szerződés szerinti szolgáltatás a régi Ptk. alapján oszthatatlan és az alperes a szolgáltatása részét képező adatmigrálást nem végezte el teljes körűen, ezen szerződésszegése folytán nem kapta meg a teljes vállalkozói díjat, illetve a kifizetett díjat vissza kellett fizetnie a felperesnek. Anyagi jogerőhatás viszont – ahogy arra az alperes helytállóan hivatkozott – csak ezen megállapításokhoz fűződik.

[47] Az alperes viszontkeresete azonban az Szjt. rendelkezésein alapul, továbbá annak jogi alapjaként az alperes a jogalap nélküli gazdagodás, szerződésen kívüli károkozás szabályaira is hivatkozik. Érvelése szerint a perben érvényesített szerzői jogi igénye teljesen független az alvállalkozói szerződésből fakadó vállalkozói díjigényektől, illetve attól, hogy az alperes teljesítése e körben hogyan került megítélésre, mert a szerzői jogi igényét az a tény alapozza meg, hogy az adatbázist és a szoftvert létrehozta és azt a felperes jogosulatlanul felhasználta. A másodfokú bíróság – az előzményi perekben hozott ítéletekhez fűződő anyagi jogerőhatás terjedelmét tévesen értelmezve – az alperesi viszontkereset ezen anyagi jogi feltételeit nem vizsgálta, és ítéletében nem tért ki arra, hogy a felek közötti szerződés és az az alapján az alperest terhelő szolgáltatások már nem vitatható oszthatatlansága és a szolgáltatás részbeni nem teljesítése miatt a vállalkozó díj iránti igény alaptalansága miatt zárja ki az Szjt. és a régi Ptk./Ptk. alperes által viszontkeresete jogalapjaként megjelölt rendelkezései szerinti törvényi tényállási elemek megvalósulását, így miért eredményezi az alperesi viszontkereset alaptalanságát. Nem tért ki arra sem, hogy ha a művet, annak létrehozóján kívül más felhasználta, akkor megilletetheti-e a mű létrehozóját szerzői jogi díj függetlenül a szerződés

kötelmi jogi értelemben vett nem teljesítésétől és az Szjt. alapján a szerzői jogi értelemben vett mű felhasználása akkor is megtörténhet-e, ha a felek között a mű létrehozására is kiterjedő szerződés teljesítése vagy részteljesítése nem történik meg. Arra sem tett megállapítást, hogy ha a felek között van szerződés, ami tartalmazza, hogy a vállalkozó díj egyben – ismeretlen arányban – szerzői díj is, akkor az, ha a mű létrehozójának szerződésszegése miatt nem jár vállalkozói díj, az jelentheti-e egyben a szerzői díj igény alaptalanságát is, illetve az alvállalkozói szerződés 11. 2.5. pontja a szerzői díjról való lemondásként értelmezhető-e. Mindezzel megsértette a kereset jogi alapjaként megjelölt és a felülvizsgálati kérelemben is felhívott anyagi jogi jogszabályi rendelkezéseket.

[48] A másodfokú bíróság – a Pp. 370. § (3) bekezdése szerinti eljárást nem folytatta le, az észlelt eljárási szabálysértésről nem nyújtott tájékoztatást és ennek folytán elzárta a feleket az ahhoz kapcsolódó nyilatkozatok előterjesztésétől, így végső soron az esetleges bizonyítástól, amely az ügy érdemére kihatott, mert lényegében ahhoz vezetett, hogy nem tisztázta azt sem, hogy van-e szerzői jogi védelem alá eső, alperes által létrehozott mű.

[49] Tekintettel arra, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem alapján elsőként nem foglalhat állást a viszontkereset eldöntéséhez szükséges fenti érdemi (anyagi jogi) jogkérdésekben és a Pp. 422. §-a alapján a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének sincs helye, a Kúria az ügy érdemére kihatóan jogszabálysértő jogerős ítéletet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította a viszontkeresetre, valamint a perköltségre vonatkozó rendelkezések vonatkozásában.

[50] A megismételt eljárásban a másodfokú bíróságnak a jogvita és az alperesi fellebbezés elbírálása során a felek által megkötött alvállalkozói és azzal kapcsolatos egyéb szerződéseiből kell kiindulnia. Az alvállalkozói szerződés alapján megállapítható, hogy az egy, a régi Ptk. hatálya alá tartozó vállalkozási és az Szjt. hatálya alá tartozó szerzői jogi jogviszonyt keletkeztető, vegyes szerződésnek minősül. A régi Ptk. 86.-87. §§-ai és a Ptk. 2:55. §-a értelmében a Szjt. a régi Ptk./Ptk.-hoz képest lex speciális, azaz, ha a szerződésnek szerzői mű létrehozása, felhasználása is tárgya, akkor a régi Ptk./Ptk.-át ezen jogszabályi rendelkezés és az Szjt. 3. § (1) bekezdése alapján csak az Szjt. által nem szabályozott kérdésekben kell alkalmazni. Ebből viszont az következik, hogy ha a szerződésnek szerzői mű létrehozása, felhasználása is tárgya, akkor a szerződés elsősorban az Szjt. hatálya alá tartozik [Kúria Pfv.22.125/2012/4., Pfv.20.505/2018/9. megjelent: BH2019. 231.]). Mindez azt is jelenti, hogy ha a vegyes szerződés a régi Ptk./Ptk.-ban nevesített szerződés elemeit is tartalmazza, azok vonatkozásában ugyan a Ptk. szabályai alkalmazandóak, azonban a szerződés szerzői jogi rendelkezései és a szerződés egészét érintő kérdésekben – elsődlegesen – az Szjt. rendelkezései az irányadóak (Kúria Pfv.20.554/2022/4.).

[51] Erre is tekintettel a vállalkozási és szerzői jogi jogviszonyt egyaránt keletkeztető vegyes szerződés vállalkozási jogviszonyt érintő rendelkezésein alapuló ítélet rendelkezéseire is fűződő anyagi jogerőhatás nem zárja ki az Szjt.-n alapuló kereset anyagi jogi feltételeinek vizsgálatát, így vizsgálnia kell a másodfokú bíróságnak az alperesi viszontkereset anyagi jogi feltételeit és állást kell foglalnia a jelen végzés [47] bekezdésében megjelölt jogkérdésekben.

[52] Pergazdasági okokból ezen kérdések megválaszolása után és a Pp. 370. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatás, valamint az azt követő nyilatkozatok előterjesztésének tükrében vizsgálendő szakértő bevonásával, hogy létrejött-e szerzői mű. Mindezeket követően kerülhet abba a helyzetbe a másodfokú bíróság, hogy a viszontkereset megalapozottságáról, illetve az elsőfokú eljárás esetleges megismétlésének szükségességéről határozzon.

[53] A Kúria a perköltségre vonatkozó rendelkezések hatályon kívül helyezését azért tartotta indokoltnak, mert a pervesztettség-pernyertesség aránya csak a viszontkereset körében hozott döntés ismeretében határozható meg azzal, hogy a másodfokú bíróságnak részletesen és konkrétan kell indokolnia az IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerinti feltételek fennállását is.

[54] A Kúria a hatályon kívül helyezés folytán a Pp. 424. § (4) bekezdése alapján a felek felülvizsgálati eljárás során felmerült költségét csak megállapította, annak viseléséről, megfizetéséről az új határozatot hozó bíróság dönt. Az ügyvédi munkadíj árával növelt összegét IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg. Az alperes esetében a felülvizsgálati eljárási költség tartalmazza a lerótt felülvizsgálati eljárási illetéket is.

[55] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdés alapján alkalmazott Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

[56] A határozat ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

A határozat elvi tartalma

I. Az Szjt. a régi Ptk./Ptk.-hoz képest lex speciálisnak minősül, azaz, ha a szerződésnek szerzői mű létrehozása, felhasználása is tárgya, akkor a régi Ptk./Ptk.-át az Szjt. 3. § (1) bekezdése alapján csak az általa nem szabályozott kérdésekben kell alkalmazni.

II. A vállalkozási és szerzői jogi jogviszonyt egyaránt keletkeztető vegyes szerződés vállalkozási jogviszonyt érintő rendelkezésein alapuló ítélet rendelkezéseivel összefüggő anyagi jogerőhatás nem zárja ki az Szjt.-n alapuló kereset anyagi jogi feltételei vizsgálatát.

Záró rész

Budapest, 2025. március 12.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Csesznok Judit Anna s.k. előadó bíró, dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró, dr. Suba Ildikó s.k. bíró, dr. Varga Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Sz.Sz.

bíróági ügyintéző